

Broj: 01-02-2-1105-2/2020
Sarajevo, 03.04.2020. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO PRAVDE
n/r ministar

FEDERALNO MINISTARSTVO PRAVDE
n/r ministar

MINISTARSTVO PRAVDE REPUBLIKE SRPSKE
n/r ministar

PRAVOSUDNA KOMISIJA BRČKO DISTRIKTA BIH
n/r predsjednik

Predmet: Inicijativa za dopune Zakona o krivičnom postupku u cilju omogućavanja „on-line“ suđenja, *dostavlja se*

Poštovani,

Obzirom na situaciju u vezi sa pandemijom Korona virusa (COVID-19), koja ima uticaja i na nesmetano odvijanje postupaka pred pravosudnim institucijama u Bosni i Hercegovini, Visoki sudski i tužilački savjet Bosne i Hercegovine (u nastavku teksta: VSTS BiH) je, na telefonskoj sjednici održanoj 3.4.2020. godine, usvojio Zaključak o pokretanju Inicijative za hitne dopune zakonâ o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Hitne dopune navedenih zakona (u nastavku teksta: ZKP) ogledaju se u tome da je potrebno stvoriti pravni osnov za uvođenje audio-video snimanja putem linka („on-line“ suđenja i provođenja radnji i postupaka) u svim procesnim situacijama u kojima je odredbama ZKP-a predviđeno prisustvo učesnika u postupku pošto bi održavanje suđenja po sada važećim odredbama ZKP-a (neposredno prisustvo stranaka suđenju) predstavljalo ozbiljnu prijetnju i rizik za zdravstveno stanje svih učesnika. Ovo bi bio izuzetak i odnosio bi se samo na navedene procesne situacije i samo dok traje pandemija.

Napominjemo da se pojam „audio-video snimanje“, odnosno „institut on-line“ odnosi i na postupanje tužilaštva u toku istrage i na postupanje suda u toku suđenja.

Razlog za ovu inicijativu vidimo u činjenici da je u pojedinim odredbama: Zakona o krivičnom postupku BiH (član 79. stav (2) - Način ispitivanja osumnjičenog, član 155. - Snimanje audio ili audio-vizuelnim sredstvima, član 253. - Način vođenja zapisnika), Zakona o krivičnom postupku Federacije BiH (član 93. stav (2) - Način ispitivanja osumnjičenog, član 169. - Snimanje audio ili audio-vizuelnim sredstvima, član 268. - Zapisnik o glavnom pretresu), Zakona o krivičnom postupku Republike Srpske (član 66. stav (2) - Snimanje audio ili audio-vizuelno, audio-vizuelnim sredstvima, član 144. - Snimanje ispitivanja osumnjičenog, član 268. - Način vođenja zapisnika) i Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta BiH (član 79. stav (2) - Način ispitivanja osumnjičenog, član 155. - Snimanje audio ili audio-vizuelnim sredstvima, član 253. - Način vođenja zapisnika) propisano da se, po pravilu, vrši snimanje

suđenja kojem prisustvuju sve stranke, te ostala lica čije je prisustvo nužno. Međutim, niti jednom odredbom nije propisana mogućnost vođenja postupka „on-line“, odnosno bez fizičkog prisustva stranaka, pogotovo ne osumnjičenog ili optuženog. Stoga, a imajući u vidu stanje izazvano pandemijom, ova Inicijativa ima za cilj da se izvrše dopune navedenih zakona i time stvori pravni osnov za izvođenje pojedinih radnji ili postupaka koji ne bi bili uslovljeni neposrednim fizičkim prisustvom stranaka na licu mjesta (u prostorijama tužilaštva ili suda).

Moguće rješenje za stvaranje pravnog osnova za uvođenje audio-video snimanja („on-line“ putem linka) je sljedeće:

Član...

(1) U svim procesnim situacijama u kojima Zakon o krivičnom postupku predviđa prisustvo učesnika u postupku, u slučaju postojanja neposrednog zdravstvenog rizika po učesnike u postupku, prisustvo svih učesnika u postupku obezbjeđuje se putem audio-video linka, tehnički odobrenog od strane Visokog sudskog i tužilačkog savjeta Bosne i Hercegovine.

(2) Rješenje o upotrebi audio-video linka iz stava (1) ovog člana donosi predsjednik vijeća ili sudija koji zakazuje ročište.

(3) Rješenje o upotrebi audio-video linka u toku istrage donosi postupajući tužilac, uz prethodnu saglasnost glavnog tužioca.

Kada su u pitanju tehničke mogućnosti da se, zbog rizika po zdravlje svih stranaka i učesnika, izvođenje pojedinih radnji i postupaka obavi „on-line“ i bez neposrednog učešća, na osnovu tehničkih mogućnosti Odjela za IKT VSTS-a BiH, isto se može realizovati na dva načina:

Prvi način je korištenje postojećeg Cisco videokonferencijskog sistema, što omogućava simultano izvođenje dva odvojena suđenja istovremeno, pri čemu bi se koristila postojeća oprema sudova i tužilaštava. Sudovi ili tužilaštva koji ne posjeduju specijalizovanu videokonferencijsku opremu mogu iskoristiti neki od postojećih računara koji raspolaže sa kvalitetnom kamerom, mikrofonom i zvučnikom, pri čemu bi se spajali na internet korištenjem ADSL veze, odnosno redundantne veze kojom raspolažu svi sudovi i tužilaštva. Na ovaj način bi se uspostavile osnovne tehničke pretpostavke za održavanje „on-line“ suđenja. Što se tiče prostorija u kojima bi se održavalo takvo suđenje, sudovi i tužilaštva već imaju sudnice ili posebne prostorije za saslušanje zaštićenih svjedoka i te sudnice i prostorije bi se mogle koristiti u ovu svrhu.

Kada su u pitanju pritvorske jedinice policije ili kazneno-popravne ustanove, činjenica je da te ustanove nisu u pravosudnoj mreži i stoga bi ministarstva pravde ili ministarstva unutrašnjih poslova, zavisno od njihovih nadležnosti za te ustanove, morala obezbijediti sljedeće pretpostavke: prostoriju u kojoj bi se nalazilo lice kojem se sudi „on-line“, računar, monitor, kameru, mikrofoni i internet vezu, koja bi morala biti sigurna i kvalitetna. S tim u vezi, potrebno je da nadležna ministarstva obezbijede prije svega prostoriju i kvalitetnu internet vezu, te eventualno tamo gdje nema te opreme, obezbijediti i računar, monitor, kameru i mikrofoni.

Ova opcija, po stavu kolega iz Odjela za IKT VSTS-a BiH je najbolja opcija jer pruža sigurnost i kvalitet, te je bolja od korištenja Skype-a kao javnog servisa. Takođe, ova opcija ne zahtijeva znatna materijalna izdvajanja.

Druga opcija je korištenje programa Cisco Webex, koji kompanija Cisco nudi besplatno na period od 90 dana (<https://www.techradar.com/news/cisco-offers-free-webex-licenses-to-deal-with-coronavirus>) kako bi pomogla prevazilaženje posljedica pandemije koronavirusa. Besplatno korištenje ovog programskog paketa se može ostvariti isključivo posredstvom kompanija koje su registrovane kao Cisco partneri. Na inicijativu Odjela za IKT VSTS-a BiH i pribavljene saglasnosti i podrške direktora Sekretarijata VSTS-a BiH, VSTS BiH je registrovan od strane Cisco-ovog lokalnog partnera za korištenje navedene pogodnosti. Ustupljena verzija Cisco Webex-a omogućava kreiranje do 100 soba pri čemu se za svaku sobu može odrediti administrator sobe. Svaki administrator može samostalno kreirati konferencije i pozivati učesnike. Webex se može koristiti za kolaboraciju pravosudnih institucija, komisija i radnih grupa VSTS-a BiH, odjelâ Sekretarijata VSTS-a BiH itd., pri čemu se, zbog smanjenja sigurnosnih rizika vezanih za funkcionisanje Pravosudnog informacionog sistema, treba forsirati korištenje interneta, a ne pravosudne mreže.

Po mišljenju kolega iz Odjela za IKT VSTS-a BiH, korištenje jedne opcije ne isključuje drugu, što prvenstveno zavisi od opreme sa strane policijskih agencija i broja „on-line“ suđenja i provođenja radnji i postupaka.

Zbog svega navedenog, Odjel za IKT VSTS-a BiH smatra da sa strane VSTS-a BiH postoje informaciono-komunikacioni kapaciteti koji mogu obezbijediti održavanje „on-line“ suđenja i provođenja radnji i postupaka.

MP

Predsjednik
Milan Tegeltija